

Sedlář/sedlářka (kód: 32-002-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (kód: 32)
Týká se povolání: Sedlář
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v normách a v technických podkladech sedlářské výroby	3
Posuzování kvality usní, pomocných materiálů a hotových výrobků v kožedělné výrobě	3
Volba postupu práce, materiálů a technologických podmínek pro výrobu sedlářských výrobků	3
Základní seřizování, ošetřování a údržba strojů a zařízení používaných v kožedělné výrobě	3
Tvorba šablon pro výrobu sedlářských výrobků	3
Výroba dílců sedlářských výrobků	3
Ruční a strojové šití usňových výrobků	3
Sesazování, spojování a šití dílců a součástí sedlářských výrobků	3
Úpravy a zdobení dílců a hotových sedlářských výrobků	3
Apretování a impregnování částí sedlářských výrobků	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 15.01.2021

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v normách a v technických podkladech sedlářské výroby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Pracovat se základní technickou dokumentací, provést její rozbor ve vztahu k předloženému sedlářskému výrobku	Praktické předvedení
b) Popsat na základě technické dokumentace složení předloženého vzorku, jednotlivé dílce a komponenty pojmenovat	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Určit podle technické dokumentace stroje, na kterých bude konkrétní sedlářský výrobek zhotovován	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vyhledat v souboru technických norem pro kožedělný průmysl technické normy vztahující se k předložené dokumentaci sedlářského výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování kvality usní, pomocných materiálů a hotových výrobků v kožedělné výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit a pojmenovat předložené vzorky usní, koženek, textilu a pomocných materiálů, definovat jejich vlastnosti	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Posoudit kvalitu materiálů pro kožedělnou výrobu na předložených vzorcích, vyhodnotit případné vady a stanovit jejich použití s ohledem na kvalitu konkrétních dílců a výsledného výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Posoudit kvalitu hotového kožedělného výrobku (sedla), v případě zjištění nedostatků navrhnout způsob opravy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba postupu práce, materiálů a technologických podmínek pro výrobu sedlářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit a popsat vhodný pracovní postup a technologické podmínky pro výrobu předloženého vzorku sedlářského výrobku s ohledem na BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit z předložených materiálů odpovídající druh usně a vhodný podšívkový materiál pro zhotovení stanoveného vzoru sedlářského výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést předběžný výpočet spotřeby materiálů pro výrobu zadaného výrobku s použitím výrobní dokumentace	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Základní seřizování, ošetřování a údržba strojů a zařízení používaných v kožedělné výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit stroj pro vykonání pracovní operace, nastavit potřebné parametry a provést kontrolu funkčnosti stroje	Praktické předvedení
b) Provést čištění a mazání a základní údržbu stanoveného stroje s ohledem na dodržování zásad BOZP, jednotlivé úkony zdůvodnit	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Stanovit kritická místa jednotlivých strojů z hlediska bezpečnosti práce	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Tvorba šablon pro výrobu sedlářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést zásady pro konstrukci a modelování základního vzoru sedlářského výrobku	Ústní ověření
b) Popsat technologický postup zhotovení modelářských a krájecích šablon pro konkrétní sedlářský výrobek	Ústní ověření
c) Vytvořit šablony jednotlivých dílců sedlářského výrobku podle zadání	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výroba dílců sedlářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Roztřídit sedlářské šablony podle předložené dokumentace	Praktické předvedení
b) Umístit šablonu na materiál, provést přesné obkreslení šablony včetně pomocných značek a vykrojit dílce podle zakreslení	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysekat sedlářské dílce s přihlédnutím k maximální výtěžnosti materiálu a s ohledem na dodržování předpisů BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ruční a strojové šití usňových výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést ruční šití na rozpracovaném výrobku, pracovní postup popsat	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Předvést techniku spojování dílců a součástí na šicím stroji, pracovní postup popsat	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Sesazování, spojování a šití dílců a součástí sedlářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Sesadit dílce a součásti po předchozím osazení funkčních a zdobných prvků s použitím vhodné techniky	Praktické předvedení
b) Umístit zajišťovací hřebíky ve švech dílců s ohledem na BOZP	Praktické předvedení
c) Zhotovit návlek příze potřebné délky a po navlečení do sedlářské jehly provést jeho impregnaci	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Zvolit velikost šídla úměrně k použitému materiálu, připravit návlek, materiál a šídlo k šití, předvést techniku spojování dílců pomocí šídla	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Úpravy a zdobení dílců a hotových sedlářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a popsat pracovní postupy pro úpravu a zdobení dílců a hotových sedlářských výrobků	Ústní ověření
b) Ozdobit dílce pro určený sedlářský výrobek, zdůvodnit volbu pracovního postupu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést konečnou úpravu hotového výrobku podle výrobní dokumentace	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Apretování a impregnování částí sedlářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a popsat způsoby apretace a impregnace sedlářských výrobků, uvést zásady pro ekologicky čisté zpracování	Ústní ověření
b) Předvést impregnaci předloženého sedlářského výrobku při dodržení předpisů BOZP, popsat pracovní postup	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž autorizovaná osoba vyhotoví a uchazeč podepíše písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://nsp.cz/jednotka-prace/sedlar#zdravotni-zpusobilost>).

Ověřování odborných kompetencí bude probíhat v reálném prostředí sedlářské výroby. Při ověřování splnění kritérií hodnocení založených na praktickém předvedení se přihlíží především k bezpečnému provádění všech úkonů, ke kvalitě provedení pracovních operací a výrobků, k používaným pracovním postupům, k samostatnosti při řešení jednotlivých úkolů. Při ústním ověřování kritérií hodnocení je třeba sledovat používání odborné terminologie a využívání odborných znalostí.

Ověřování kritérií hodnocení pro jednotlivé odborné kompetence je třeba získat celkový přehled o způsobilosti uchazeče vykonávat pracovní činnosti v určitém úseku kožedělné výroby. Autorizovaná osoba určí druh výrobku a jeho parametry, ke kterému se budou vztahovat zadané úkoly, a to podle zaměření konkrétní sedlářské výroby a aktuálního výrobního programu firmy.

U odborné kompetence **Posuzování kvality usní, základních a pomocných materiálů**, kritéria hodnocení a), b), a odborné kompetence **Volba postupu práce, materiálů a technologických podmínek pro výrobu sedlářských výrobků**, kritérium hodnocení b), autorizovaná osoba zadá pro ověření kritéria hodnocení počet vzorků v minimálním počtu 2 - maximálně 5 vzorků od každého materiálu, a to podle zaměření konkrétní sedlářské výroby a aktuálního výrobního programu firmy.

U odborné kompetence **Základní seřizování, ošetřování a údržba strojů a zařízení používaných v kožedělné výrobě** určí autorizovaná osoba druh sedlářského stroje, na kterém se bude zkouška vykonávat; u kritéria hodnocení c) stanoví autorizovaná osoba, u kterého stroje bude uchazeč popisovat kritická místa z hlediska BOZP (sloupový šicí stroj jednojehlový, nebo kosící stroj, nebo štípací stroj).

Uchazeč si zajistí pracovní oděv a pracovní obuv podle požadavků BOZP pracoviště, na kterém bude zkouška probíhat.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na sedlářskou výrobu nebo výrobu kožedělného zboží a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti sedlářské nebo kožedělné výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti sedlářské nebo kožedělné výroby.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na zpracování usní, plastů a pryže a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti sedlářské nebo kožedělné výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti sedlářské nebo kožedělné výroby.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na kožedělnou technologii a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti sedlářské nebo kožedělné výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti sedlářské nebo kožedělné výroby.
- d) Profesionální kvalifikace Sedlář/sedlářka (32-002-H) a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti sedlářské nebo kožedělné výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti sedlářské nebo kožedělné výroby.

Další požadavky:

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, který nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci Lektor dalšího vzdělávání (75-001-T), může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Sedlářská dílna umožňující ověření všech odborných kompetencí s přísunem potřebné energie, odpovídající bezpečnostním a hygienickým požadavkům, vybavená stroji, zařízeními a nářadím pro zhotovení sedlářských výrobků.

- stroje a zařízení: sloupový šicí stroj jednojehlový, vysekávací stroj, kosící stroj, štípací stroj, pracovní sůl,
- nářadí: obuvnické kladívko, značící kolečko, měřidlo, ozdobný rádlovač, šídlo, karton a krájecí nůž (na tvorbu šablon), balicí papír, lepenka, svěráky, ruční svěrky, řemeny, kladívka, kosící nože, nože, sedlářské nářadí, nitě, nitě pro ruční šití, šídla, jehly kulaté, ploché, jehly pro ruční šití, prostředky na čištění, mazání a základní údržbu strojů, oleje, čisticí prostředky, impregnace,
- hotový kožené výrobek - sedlo (minimálně jeden kus)
- výkresová dokumentace a šablony pro sedlářskou výrobu, bude v listinné podobě v počtu 1 kus pro okamžité použití uchazečem,
- výrobní dokumentace (technologická a technická dokumentace) pro sedlářskou výrobu, bude v listinné podobě v počtu 1 kus pro okamžité použití uchazečem,
- soubor technických norem pro kožený průmysl,
- materiály, polotovary a komponenty (v minimálním počtu 2 - maximálně 5 vzorků od každého materiálu), dílenský vzorek, přezky, ozdoby,
- vzorky sedlářských výrobků (v minimálním počtu 2 - maximálně 5 vzorků),
- vzorky usní, koženek, textilu a pomocných materiálů (v minimálním počtu 2 - maximálně 5 vzorků od každého druhu),
- šablony sedlářských výrobků (v minimálním počtu 2 maximálně 5 kusů),
- osobní ochranné pracovní prostředky (ochranné rukavice, návleky na ruční šití),
- místnost pro provedení ústní části zkoušky.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 5 až 7 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Česká obuvnická a kožedělná asociace, Zlín

ORTO plus, s. r. o., Zlín

Academic School, Střední škola, s. r. o., Zlín